

«Қарғанды облысы Еділет департаменті» ММ
20 31 ж «30» 01
ЗАҢДЫ ТҮЛГАҒА
мемлекеттік қайта тіркеу жүргізілді
БСН 020 340 006 34
Алғашқы тіркелген күн 20 02 ж. «31.07»

«Қарғанды облысы
экономика басқармасы» ММ
басшысының 2021 жылғы
№ 30
бұйрығымен
БЕКІТІЛГЕН

Қарғанды облысы білім басқармасының
Бұқар жырау ауданы білім бөлімінің
«Ақтөбе жалпы білім беретін мектебі»
коммуналдық мемлекеттік мекемесінің
ЖАРГЫСЫ

1 тарау. Жалпы ережелер

1. Караганды облысы білім басқармасының Бұқар жырау ауданы білім белімінің «Ақтөбе жалпы білім беретін мектебі» коммуналдық мемлекеттік мекемесінің (бұдан әрі-мемлекеттік мекеме) осы Жарғыда көрсетілген тиісті функцияларды жүзеге асыру үшін мекеменің үйымдық-құқықтық нысанында күрылған, занды тұлға мәртебесіне ие коммерциялық емес үйым болып табылады.

2. Мемлекеттік мекеменің түрі: коммуналдық.

3. Мемлекеттік мекеме облыстың жергілікті атқарушы органдың шешімімен күрылады.

4. Мемлекеттік мекеменің күрылтайшысы: Караганды облысының әкімдігі болып табылады.

5. Мемлекеттік мекемені басқаруды жүзеге асыратын орган: Караганды облысы білім басқармасының «Бұқар жырау ауданы білім бөлімі» мемлекеттік мекемесі болып табылады.

6. Мемлекеттік мекеменің мемлекеттік (қазак) тілдегі толық атауы: Караганды облысы білім басқармасының Бұқар жырау ауданы білім бөлімінің «Ақтөбе жалпы білім беретін мектебі» коммуналдық мемлекеттік мекемесі;

орыс тілінде: Коммунальное государственное учреждение «Актюбинская общеобразовательная школа» отдела образования Бухар-Жырауского района управления образования Карагандинской области.

7. Мемлекеттік мекеменің орналаскан жері: 100425, Караганды облысы, Бұқар жырау ауданы, Ақтөбе ауылдық округі, Ақтөбе ауылы, Үбырай Алтынсарин көшесі, 10.

2 тарау. Мемлекеттік мекеменің занды мәртебесі

8. Мемлекеттік мекеменің Қазақстан Республикасының Мемлекеттік Елтанбасы бейнеленген және мемлекеттік мекеменің атауы бар бланкілері, мөрлері болуы мүмкін.

9. Қазақстан Республикасының зандарында көзделген жағдайларды қоспағанда, мемлекеттік мекеме басқа занды тұлғаны күра алмайды, сондай-ақ оның күрылтайшысы (катысушысы) бола алмайды.

10. Мемлекеттік мекеме өз міндеттемелері бойынша өз билігіндегі ақшамен жауап береді. Мемлекеттік мекемеде ақша жеткіліксіз болған кезде оның міндеттемелері бойынша Қазақстан Республикасы немесе әкімшілік-аумактық бөлініс тиісті бюджет қаражатымен субсидиарлық жауаптылықта бола алады.

11. Мемлекеттік мекемелердің азаматтық-құқықтық мәмілелері олар Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің аумактық қазынашылық бөлімшелерінде міндетті тіркелгеннен кейін күшіне енеді. Мемлекеттік мекеменің қаржы-шаруашылық қызметін осы тарауда және өзге де құқықтық актілерде көрсетілген барлық туындастын функциялары бар мемлекеттік мекеменің басқару органды жүзеге асыра алады.

3 тарау. Мемлекеттік мекеме қызметінің мәні мен мақсаттары

12. Мемлекеттік мекеме қызметінің мәні: жеке адамның, қоғамның, мемлекеттің мүддесі үшін оқыту және тәрбиелеу; баланың жеке басының жан-жақты дамуы үшін қолайлы жағдайлар жасау; білім алушылардың өз бетінше білім алуға және қосымша білім алуға қажеттілігін қанағаттандыру.

13. Мемлекеттік мекеме қызметінің мақсаты:

1) Қазақстан Республикасының Конституциясында кепілдік берілген азаматтардың белгіленген жалпыға міндетті білім беру стандарттарын тегін орта білім алу құқығын іске асыру;

2) негізгі жалпы білім беру бағдарламаларын сапалы менгеруді қамтамасыз ету;

3) мәдениет деңгейі жоғары, қоғам өміріне бейімделген, терендеңділген және кеңейтілген білім беру бағдарламаларын саналы түрде тандауға және игеруге дайын зияткерлік тұлғаны қалыптастыру болып табылады.

4) кәсіптік оқытуға бағытталған пәндер бойынша окушыларды даярлау.

14. Мемлекеттік мекеме өз мақсаттарына қол жеткізу үшін мынадай қызмет түрлерін жүзеге асырады: бастауыш, негізгі және жалпы орта, қосымша білім беру. Мекеме мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту (шагын орталық, мектепалды сыныптар) саласында білім беру қызметтерін көрсетеді. Қызметтің барлық түрлері «Рұқсаттар және хабарламалар туралы» 2014 жылғы 16 мамырдағы № 202 Қазақстан Республикасының Заңында көзделген рәсімдер орындалғаннан кейін көрсетіледі.

Мекеме қызметінің негізгі міндеттері:

1) ұлттық және жалпы адамзаттық құндылықтар, ғылым мен практика жетістіктері негізінде жеке адамды қалыптастыруға, дамытуға, бағытталған сапалы білім алу үшін қажетті жағдайлар жасау;

2) жеке тұлғаның шығармашылық, рухани және физикалық мүмкіндіктерін дамыту, адамгершілік пен салауатты өмір салтының берік негіздерін қалыптастыру, жеке тұлғаның дамуына жағдай жасау арқылы зияткерлікті байыту;

3) азаматтық және патриотизмге, өз Отанын, Қазақстан Республикасын сүюгे, мемлекеттік рәміздерді құрметтеуге, халық дәстүрлерін қастерлеуге, Конституцияға және қоғамға қарсы кез келген көріністерге тәзбеуге тәрбиелеу;

4) белсенді азаматтық ұстанымы бар тұлғаны тәрбиелеу, республиканың қоғамдық-саяси, экономикалық және мәдени өміріне қатысу қажеттілігін, жеке тұлғаның өз құқықтары мен міндеттеріне саналы көзқарасын қалыптастыру;

5) отандық және әлемдік мәдениеттің жетістіктеріне баулу; қазак халқының және республиканың басқа да халықтарының тарихын, әдеб-ғұрпты мен дәстүрлерін зерделеу; мемлекеттік, орыс, шетел (ағылшын, неміс) және басқа да тілдерді менгеру;

6) педагог қызметкерлердің алеуметтік мәртебесін арттыруды қамтамасыз ету;

7) қогам мен экономиканың қажеттіліктеріне жауап беретін білім беру сапасын бағалаудың ұлттық жүйесінің жұмыс істеуі;

8) оқытудың жана технологияларын, оның ішінде кредиттік, кашықтықтан, ақпараттық-коммуникациялық технологияларын енгізу және тиімді пайдалану;

9) жалпы оқыту, жұмыс орны бойынша оқыту және еңбек нарығының қажеттіліктері арасындағы өзара байланысты қамтамасыз ететін және әркімге білім мен құзыреттілікке негізделген қогамда өзінің жеке әлеуетін барынша пайдалануга көмектесетін өмір бойы оқыту жүйесін дамыту;

10) білім алушылардың кәсіби уәждемесін қамтамасыз ету;

11) ерекше білім берілуіне қажеттілігі бар адамдардың білім алуы үшін арнағы жағдайлар жасау;

Мемлекеттік мекеме дамытушы оқытудың жаңа мазмұнын, оны енгізу бойынша түрлері мен әдістерді іздестіруді, әзірлеуді, эксперименттік оку жоспарларын, бағдарламалары мен қосымша курсарды байқаудан өткізуді үйымдастыратын білім беру үйымы болып табылады. Оку үдерісін үйымдастыру, басқару осы Жарғыга сәйкес жүзеге асырылады.

Оку-тәрбие қызметі мемлекеттік жалпыға міндепті білім беру стандарттары негізінде әзірленген және жалпыға міндепті негізгі және қосымша бағдарламаларды ігеруді іске асыратын оку жоспарлары мен бағдарламаларына сәйкес жүзеге асырылады. Мекеменің бағдарламалары мемлекеттік жалпы білім беретін мектептердің Үлгілік бағдарламаларына сүйенеді.

Мемлекеттік мекеме «Білім туралы» Қазақстан Республикасының Занында белгіленген тұргыда оқытудың нысандарын, құралдары мен әдістерін тандауда дербес болады. Білім беру үдерісін жүзеге асыру үшін мектеп мекеме басшысымен бекітілген жылдық жұмыс оку жоспарын және оку сабактарының кестесін әзірлейді.

Оқыту тілі- мемлекеттік (қазак) тілі болып табылады.

Жұмыс оку жоспарының вариативті бөлігі:

1) жеке тандаумен, жеке даму бағдарламасымен, оқытудың инновациялық және технологияларын пайдаланумен;

2) мекеменің максаттары мен міндеттеріне жауап беретін қосымша білім беру бағдарламаларын іске асыру үшін жаңа оку бағдарламаларын, дамытушы пәндерді енгізу;

3) тұлғаның жалпы мәдени дамуына ықпал ететін, дүниетаным мен гуманистік сананы қалыптастыратын, шындықты танудың әмбебап тәсілдерін менгеруге, білім алушылардың ойлау қызметін дамытуға бағытталған пәндер мен курсарды енгізу.

Мемлекеттік мекеме құрылымы:

1) әкімшілік (директор және оның орынбасарлары);

2) Әдістемелік Кеңес, педагогикалық кеңес, педагогикалық әдеп жөніндегі кеңес, қамқоршылық кеңес, жалпы мектептік ата-аналар үйымы, сыныптық ата-аналар үйымдары, пәндік әдістемелік бірлестіктер;

3) сынып, топ-мекеменің негізгі құрылымдық бірлігі.

4) мектепке дейінгі шағын орталық топтары.

Білім деңгейлері:

1) бастауыш білім берудің (1 - 4-сыныптар) негізгі стратегиялық бағыты бастауыш мектеп оқушыларының жеке қабілеттерін ашуға, қызметтің негізгі салаларында бастапқы бағдарлауды және оқытудың оң уәждемесі негізінде шығармашылықтың бастапқы дағдыларын қалыптастыруға, балалардың психофизикалық, зияткерлік және музикалық дамуы үшін жағдай жасауга мүмкіндік беретін дамыта оқыту болып табылады. Оку бағдарламасын менгеру мерзімі - 4 жыл;

2) негізгі орта білім беру (5 - 9-сыныптар) білім беру мазмұнын жаңартуға бағытталған базалық әмбебап білім беруді қамтамасыз етеді, негұрлым күрделі танымдық үдерістерге өту үшін арнайы біліктер мен дағдыларды қалыптастырады; жалпы дамытуши және арнайы курсарды тандауды қамтамасыз етеді, оқушыларды оқытудың жеке жүйесін құруға мүмкіндік жасайды. Азаматтық пен патриотизмге, өз Отаны - Қазақстан Республикасына деген сүйіспеншілікке, мемлекеттік рәміздерді құрметтеуге, халық дәстүрлерін қастерлеуге, Конституцияға және қоғамға карсы кез келген көріністерге тәзбеуге тәрбиелеу. Білім алушылардың кәсіптік бағдарлануын қамтамасыз ету. Негізгі орта білім беру, жалпы орта білім алудың негізі болып табылады. Әрбір пәннің мазмұнын оку негізгі орта білім беру деңгейінде аяқталады. Негізгі орта білім берудің жалпы білім беретін оку бағдарламасын менгеру мерзімі-5 жыл;

3) жалпы орта білім беру (10-11 сыныптар) білім алушының танымға деген қызығушылығын және шығармашылық қабілеттерін дамытуды, оқытуды сарапау негізінде өзіндік оку іс - әрекетінің дағдыларын қалыптастыруды қамтамасыз етеді. Міндетті пәндерге қосымша жеке тұлғаның мұдделерін, қабілеттері мен мүмкіндіктерін іске асыру мақсатында білім алушылардың тандауы бойынша пәндер енгізіледі, яғни қоғамдық-гуманитарлық немесе жаратылыстану-математикалық бағыттар бойынша бейіндік оқыту.

Жалпы орта білім беру бастауыш кәсіптік, орта кәсіптік (қысқартылған, жеделдетілген бағдарламалар бойынша) және жоғары кәсіптік білім алу үшін негіз болып табылады. Жалпы орта білім берудің жалпы білім беретін оку бағдарламасын игеру мерзімі-2 жыл.

Тиісті контингенті көрсетілген сыныптар жиынтығын «Қарағанды облысы білім басқармасының Бұкар жырау ауданының білім бөлімі» мемлекеттік мекемесі басшысымен келісіледі. Сыныптар жиынтығын қалыптастыруға мекеме басшысы дербес жауапты болады. Сыныптардағы оқушылар саны қолданыстағы «Білім беру объектілеріне қойылатын санитарлық-эпидемиологиялық талаптар» санитарлық ережелеріне сәйкес, осы білім беру үйіміна тікелей бөлінетін бюджет қаражатын ескере отырып, санитарлық нормативтерді сақтаган жағдайда белгіленеді.

Сыныптар тізбесі мемлекеттік білім беру стандартында айқындалған пәндерді оку кезіндекемінде 20 оқушы санымен 2 кіші топқа бөлінуі мүмкін. Егер оку жылы ішінде оқушылар саны 20 оқушыдан кем болған жағдайда,

осы оку жылышынан келесі тоқсанынан бастап 2 кіші топқа бөлу тоқтатылады. Жарғының осы тармагы бюджеттің мүмкіндіктерін ескереді;

Егер мемлекеттік мекеме мәртебесі бойынша шағын жинақталған мектепке жататын болса, онда оқу-тәрбие үдерісі білім алушылардың аралас сыныптарда әртүрлі жастағы окуын ескере отырып қамтамасыз етіледі;

Шағын жинақталған мектептерде жекелеген пәндерді оку кезінде және сыныпта 10-16 білім алушы болған кезде кіші топтарға бөлуге жол беріледі. Сыныптарды бір сынып-жыныстыққа біріктіру және біріктіру кезінде әртүрлі жастағы білім алушылардың саны 10 адамнан аспауы тиіс. Шағын жинақталған мектептердегі сыныптарды толтыруға 3-10 және одан да көп адам жіберіледі. Үш немесе төрт сыныпты біріктірген кезде оку сабактарын ұйымдастырудың жылжымалы кестесі қолданылады. Бірінші сынып және бітіруші сыныптардың білім алушыларын бірлесіп оқытуға жол берілмейді;

Мемлекеттік мекемеде толық және жарты күндік болатын мектепке дейінгі шағын орталық жұмыс істей алады. Мектепке дейінгі шағын орталық мекеменің құрылымдық бөлімшесі болып табылады және 2 жастан 5 жасқа дейінгі балаларды жан - жақты дамыту және баланы тәрбиелеу мен оқытуды, балаларды әлеуметтік бейімдеуді ұйымдастыруда олардың ата-аналарына консультациялық-әдістемелік қолдау көрсету мақсатында құрылады.

Шағын орталыққа қабылдау мектепке дейінгі білім беру үйымдарына құжаттарды қабылдау және балаларды қабылдау қағидалары негізінде жүргізіледі. Балаларды қабылдау үшін құжаттар тізбесі мектепке дейінгі білім беру үйымдарына құжаттарды қабылдау және балаларды қабылдау қағидаларымен және мемлекеттік қызметтер көрсетудің тиісті мемлекеттік стандартымен айқындалады.

Мемлекеттік мекеме денсаулық жағдайы туралы медициналық корытындыға сәйкес окушылармен үйде сабак беруді қамтамасыз етеді. Қазақстан Республикасы білім және гылым министрлігінің нұсқаулықтарына сәйкес аптасына оку сағаттарының саны белгіленеді, кесте жасалады, бүйрықпен педагогтардың жеке құрамы анықталады, өткізілген сабактар журналы жүргізіледі. Ата-аналар (занды өкілдері) үйде сабак өткізу үшін жағдай жасауга міндетті.

Мектептегі оку сабактары Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен басталады және аяқталады. Оку жылышын ұзақтығы, оның ішінде оку апталары мен демалыстардың саны білім беру саласындағы мемлекеттік стандарттың талаптарына және Қазақстан Республикасының езге де нормативтік актілеріне сәйкес айқындалады.

Мемлекеттік мекемеде келесі жұмыс режимі белгіленеді: бірінші ауысымда сабактардың басталуы – 8:00 (8:30 немесе 9:00) сағат, екінші ауысымда – 13:30 (14:00) сағат. Сабак кестесін мектеп басшысы немесе оны алмастыратын тұлға бекітеді. Сабак кестесінде оку сабактарының күн сайынғы саны, ұзақтығы мен реттілігі, сондай-ак, сабак арасындағы үзілістің ұзақтығы көрсетіледі. Мектептегі сабак кестесінің сұрақтары қолданыстағы «Білім беру нысандарына қойылатын санитарлық-эпидемиологиялық талаптар» санитарлық ережелерімен реттеледі. Сабак кестесі уәкілетті

органдар және (немесе) лауазымды адамдар белгілеген шектеу шараларына негізделген эпидемиологиялық жағдайға сәйкес өзгеруі мүмкін.

Сабактар арасындағы үзіліс кезеңінде мемлекеттік мекеме Қазақстан Республикасының заннамасына сәйкес ата-аналар мен жалпыға міндettі оку корының қаражаты есебінен мектеп асханасында жүзеге асырылатын білім алушыларды тамақтандыруды үйымдастырады.

Мемлекеттік мекемедегі тәртіп білім алушылардың, тәрбиеленушілердің, педагогтардың адамдық қадір-қасиетін күрметтеу негізінде қолдау табады. Білім алушыларға қатысты физикалық және психикалық зорлық-зомбылық әдістерін қолдануга жол берілмейді. Окүшыларға дәрігерге дейінгі медициналық қызмет көрсетуді медицина бикесі қамтамасыз етеді, ол әкімшілікпен және педагогикалық қызметкерлермен қатар білім алушылардың денсаулығы мен дene бітімінің дамуына, емдеу іс-шараларын жүргізуге және санитарлық-гигиеналық нормаларды сактауға жауапты болады. Дәрігерлік медициналық қызмет көрсетуді жергілікті деңгейдегі денсаулық сактау органдары (емхана) жүзеге асырады. Мектеп окүшылары кесте бойынша медициналық тексеруден өтеді.

Қазақстан Республикасының «Білім туралы» Заңының талаптарына сәйкес мектепте мектеп формасы міндettі. Оны кию тәртібі мен стилі мектептің Қамқоршылық кеңесінің келісімі бойынша мектеп басшысының бұйрығымен бекітіледі. Мектеп киімі нысаны зайырлы оку сипатына сәйкес келуі керек. Бас киімдер мен түрлі конфессиялардың діни тиесілілігінің атрибуттарын қоса алғанда, киім элементтерін мектеп формасына қосуға жол берілмейді;

міндettі мектеп киім нысанына қойылатын талаптар Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2016 жылғы 14 қантардағы № 26 бұйрығында белгіленген жалпы талаптарға сәйкес болуы тиіс;

Мемлекеттік мекемеде саяси партиялардың, қоғамдық-саяси және діни қозғалыстар мен үйымдардың үйымдық құрылымдарын құруға және олардың қызметіне жол берілмейді. Мекеме зайырлы және діни білім берудің белек қагидаларын сактауға міндettі. Кез келген нысанда діни тәрбиеге жол берілмейді.

Инклюзивті білім беру мақсатын іске асыра отырып, мектеп ерекше білім беру қажеттілігі бар балаларға олардың білім алуы және білім берудің барлық деңгейлерінде әлеуметтік бейімделу үшін арнайы жағдайларды қамтамасыз етеді. Білім алушылардың ата-аналарының немесе өзге де занды өкілдерінің мүдделерін ескере отырып және Бұқар жырау ауданының білім бөлімінің келісімі бойынша мамандар болған жағдайда мектепте инклюзивті сыныптар ашылуы мүмкін (бір сыныпта ерекше білім беру қажеттіліктері бар екі баладан артық емес білім алуға болады). Инклюзивті сыныптарда психологиялық-медициналық-педагогикалық консультацияның қорытындысы мен ұсынымдары бойынша білім алатын ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалар жалпы білім беретін оку немесе жеке бағдарлама бойынша диагнозга сәйкес түзету жұмыстарының жағдайлары болған кезде оки алады. Инклюзивті сыныптарда оқитын ерекше білім беру қажеттілігі бар балалар үшін арнайы педагогтармен (олигофренопедагог, сурдопедагог,

тифлопедагог, дефектолог-мұғалім, логопед-мұғалім) түзету сабактары жүргізіледі. Мектепте тұрақты негізде өз жұмысын логопункт жүзеге асыра алады. Логопунктың ашылуы «Қарағанды облысы білім басқармасының Бұқар жырау ауданы білім беру бөлімі» мемлекеттік мекемесі басшысының бүйрығымен рәсімделеді.

Мемлекеттік мекемеге қабылдау бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің білім беретін оку бағдарламаларын іске асыратын білім беру үйымдарына окуға қабылдаудың үлгі қагидалары негізінде жүргізіледі. Балаларды қабылдау үшін құжаттар тізбесі бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің білім беретін оку бағдарламаларын іске асыратын білім беру үйымдарына окуға қабылдау ережесімен және Мемлекеттік қызмет көрсетудің тиісті мемлекеттік стандартымен анықталады. Бірінші сыныпқа қабылдау кезінде ата-аналардың немесе баланың занды өкілдерінің мұғалімді таңдауга құқығы жоқ. Сыныптан сыныпқа ауыстыру үлгерім нәтижелері бойынша педагогикалық кеңестің шешімімен жүргізіледі.

Мектепалды сыныптарға қабылдау ата-анасының немесе өзге де занды өкілдерінің отініші бойынша жүзеге асырылады;

Мектепте білім алушылардың үлгеріміне ағымдық бақылау, аралық және қорытынды аттестаттау жүргізу бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің жалпы білім беретін оку бағдарламаларын іске асыратын білім алушылардың үлгеріміне ағымдық бақылаудың, аралық және қорытынды аттестаттаудың үлгі ережесіне сәйкес жүргізіледі.

Қорытынды аттестаттаудан сәтті өткен түлектерге мекеменің мөрімен расталған тиісті білімі туралы мемлекеттік үлгідегі құжат беріледі.

Кәмелетке толмаган білім алушыларды мектептен шығару ерекше жағдайларда құқыққа қарсы іс-әрекеттер жасағаны, білім беру үйымының жарғысын өрекшел және бірнеше рет бұзғаны үшін білім беру үйымын мемлекеттік басқару органының шешімі бойынша жол беріледі. Жетім балалар мен ата-анасының қамкорлығының қалған балаларды алып тастау туралы шешім қорғаншы және камқоршы органдардың келісімімен қабылданады. Кәмелетке толған білім алушыларды мектептен шығаруға құқыққа қайши әрекеттер жасағаны, білім беру үйымының жарғысын өрекшел және бірнеше рет бұзғаны, сондай-ак, үлгерімі үшін педагогикалық кеңестің шешімі бойынша жол беріледі;

Тәрбиленушілерді шағын орталық топтарынан шығару ай сайынғы төлем уақтылы төленбеген, баланы дәлелді себептерсіз бір айдан артық еткізіп алған жағдайларда, медициналық қарсы көрсетілімдер болған кезде жүргізіледі;

Білім алушыларға дәрігерге дейінгі медициналық қызмет көрсетуді мейірбике қамтамасыз етеді, ол әкімшілікпен және педагогикалық қызметкерлер құрамымен қатар білім алушылардың денсаулығы мен физикалық дамуына, емдеу іс-шараларын жүргізуға және санитариялық-гигиеналық нормаларды сактауға жауапты болады. Дәрігерлік медициналық қызмет көрсетуді жергілікті денгейдегі денсаулық сактау органдары (емхана) жүзеге асырады. Білім алушылар кесте бойынша медициналық тексеруден етеді;

Жалпы білім беру үдерісінің катысуышылары: білім алушылар, тәрбиеленушілер, педагог қызметкерлер, білім алушылардың ата-аналары (оларды алмастыратын адамдар) болып табылады.

Білім алушылар мен тәрбиеленушілердің білім алуға құқығы бар:

- 1) тегін жалпы орта білім алуға;
- 2) әртүрлі қызмет түрлеріндегі ерекше табыстары үшін көтермелебеуге;
- 3) медициналық қызмет көрсетуге;
- 4) кітапхана қорын тегін пайдалану;
- 5) косымша білім беру қызметтерін алуға;
- 6) мекемені басқаруға катысуга;
- 7) адамның қадір-қасиетін күрметтеуге, ар-ождан мен аппарат бостандығына, өз пікірлері мен сенімдерін еркін білдіруге.

Мемлекеттік мекеме зайдырылған және діни білімнің бөліну қағидатын үстанады. Діни тәрбиенің кез келген түріне жол берілмейді;

Білім алушылар міндетті:

- 1) мектеп Жарғысын және ішкі тәртіп ережелерін орындауға;
- 2) жақсы окуға және мектеп мүлкіне ұқыпты карауға; білім алушының мектеп мүлкіне келтірілген залал жағдайында ата-анасымен бірге оның құнын қалпына келтіруге және өтеуге;
- 3) мектептің басқа да білім алушылары мен қызметкерлерінің ар-намысы мен қадір-қасиетін күрметтеуге;
- 4) Жарғыга және білім беру үйімінің бүйрекін сәйкес белгіленген мектеп формасын кию.

Кәмелетке толмаган балалардың ата-аналары мен өзге де занды өкілдерінің:

- 1) баланың тілегі, жеке бейімділігі мен ерекшеліктерін ескере отырып, білім беру үйімін тандауға;
- 2) қамқоршылық кеңес немесе ата-аналар үйімдары арқылы білім беру үйімдарын басқару органдарының жұмысына катысуга;
- 3) білім беру үйімдарынан өз балаларының үлгеріміне, мінездікіншінде және оку жағдайларына қатысты аппарат алуға;
- 4) психологиялық-медициналық-педагогикалық консультацияларда өз балаларын оқыту және тәрбиелеу проблемалары бойынша консультациялық көмек алуға құқылы;

Ата-аналар мен өзге де занды өкілдер міндетті:

- 1) балалардың өмірі мен окуы үшін салауатты және қауіпсіз жағдайлар жасауға, олардың интеллектуалдық және дене күшін дамытуды, адамгершілік жағынан қалыптасуын қамтамасыз етуге;
- 2) балаларды одан әрі жалпы білім беретін мектепке айқындаі отырып, мектеппелік даярлықты қамтамасыз етуге;
- 3) мемлекеттік мекеменің жарғысында айқындалған қағидаларды орындауға;
- 4) балалардың мемлекеттік мекемедегі сабактарға катысусын қамтамасыз етуге;
- 5) мемлекеттік мекеме қызметкерлерінің ар-намысы мен қадір-қасиетін күрметтеуге;

6) білім беру саласындағы уәкілетті орган белгілеген міндетті мектеп формасына койылатын талаптарды орындауга;

7) мемлекеттік мекемеде белгіленген киім нысанын сактауга міндетті;

Ата-аналар (олардың орнындағы адамдар) мектеп Жарғысын, ішкі тәртіп ережелерін орындауга және өз балаларын тәрбиелу мен оқытуға, сондай-ақ мемлекеттік меншікке үқыпты қарауды жауапты болуға міндетті.

Мемлекеттік мекемені басқару Қазақстан Республикасының заңнамасына, осы Жарғыға сәйкес жүзеге асырылады. Алқалық басқару нысаны Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен педагогикалық кеңес болып табылады.

Мемлекеттік мекемені тікелей басқаруды директор жүзеге асырады.

Директор жауап береді:

1) мектеп қызметкерлерінің біліктілік деңгейі, оку жоспары мен оқу үдерісінің кестесіне сәйкес білім беру бағдарламаларын іске асыру, білім алушылардың білім сапасы, өмірі мен денсаулығы, Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен оку-тәрбие үдерісі кезінде мектеп оқушылары мен қызметкерлерінің құқықтары мен бостандықтарын сактау үшін;

2) облыстық және қалалық маңызы бар білім беру органдарының нормативтік актілерін, бұйрықтарын, лауазымдық нұсқаулықпен белгіленген лауазымдық міндеттерін дәлелді себептерсіз орындамағаны немесе тиісінше орындамағаны үшін, оның ішінде берілген құқықтарды орындамағаны үшін;

3) білім алушының жеке басына дene және (немесе) психикалық зорлық-зомбылықпен байланысты тәрбие әдістерін, оның ішінде бір рет колданған, сондай-ақ өзге де моральдік теріс қылық жасағаны үшін директор енбек заңнамасына сәйкес атқаратын қызметінен босатылуы мүмкін;

4) өрт қауіпсіздігі, енбекті қорғау ережелерін, оку-тәрбие үдерісін ұйымдастырудың санитарлық-гигиеналық ережелерін бұзғаны үшін мектеп директоры Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген жауапкершілікке тартылады.

Педагогтік қызметпен айналысуға тек тиісті бейіндері бойынша арнағы педагогикалық немесе кәсіптік білімі бар адамдар жіберіледі.

Мектепте жұмыс істеуге:

1) медициналық қарсы көрсетілімдері бар;

2) психиатриялық және (немесе) наркологиялық диспансерде есепте тұрған. Жылына бір рет, оку жылының басында педагог психиатриялық және (немесе) наркологиялық диспансерде есепте тұрмайтынның растайды;

3) соттың занды күшіне енген үкіміне сәйкес педагогтің кәсіптік қызметін жүзеге асыру құқығынан айырылған;

4) Қазақстан Республикасының Заңында белгіленген тәртіппен әрекетке қабілетсіз немесе әрекет қабілеті шектеулі деп танылғандар;

5) Қазақстан Республикасының Еңбек Кодексінде көзделген шектеулер негізінде адамдар жіберілмейді.

Жұмысқа қабылдау кезінде мектеп директоры азаматтық қызметшінің тиісті бос лауазымдарына орналасуға қойылатын біліктілік талаптарын басшылыққа алуға міндетті. Тиісті білімсіз педагогикалық қызметпен

айналысуга жол берілмейді. Педагогикалық лауазымдар бойынша азаматтарды қабылдау тәртібін бұзғаны үшін директор дербес жауапты болады. Мекеме қызметкерлерінің құқықтары мен міндеттері тиісті зауазымға немесе қызмет түріне қатысты Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілерімен аныкталады.

Мемлекеттік мекемені басқарудың бір түрі-педагогикалық кеңес. Педагогикалық кеңестің құрамына: білім беру үйымының басшысы (төраға), оның орынбасарлары, педагогтар, тәрбиешілер, психолог, әлеуметтік педагог кіреді. Білім беру үйымының педагогикалық кеңесінің отырысына ата-аналар үйимдарының немесе қамкоршылық кеңесінің мүшелері шақырылады. Педагогикалық кеңестің құрамы оку жылына арналған білім беру үйымы басшысының бұйрығымен бекітіледі. Педагогикалық кеңес өз құрамынан бір жыл мерзімге хатшы сайлайды.

Педагогикалық кеңес:

- 1) мемлекеттік мекемелерде нормативтік құқықтық актілерді орындау жөніндегі іс-шаралар;
- 2) оку-тәрбие және әдістемелік жұмыстың жай-күйі, оқытудың барлық түрлері бойынша оқыту әдістерін жетілдіру мәселелері, оқытудың жана технологияларын енгізу;
- 3) оку-тәрбие жұмысын жоспарлау мәселелері;
- 4) қорытынды аттестаттауды өткізу, білім алушыларды емтиханға жіберу, ұсынылған құжаттар негізінде білім алушыларды емтиханнан босату, білім алушыларды келесі сыныпка ауыстыру немесе оларды қайта курсқа калдыру, білім алушыларды грамоталармен, мактау қағаздарымен марапаттау, негізгі орта білімді үздік бітіргені туралы аттестат, негізгі орта білімді бітіргені туралы аттестат, алтын белгі, үздік аттестат, жалпы орта білім туралы аттестат, белгіленген үлгідегі анықтама беру мәселелері;
- 5) оку жүктемесін бөлу, тарификацияны бекіту, аттестаттауға дайындау, педагогтарды марапаттау және көтермелеу мәселелерін карастырады.

Педагогикалық кеңестің жұмысы оку жылына әзірленетін жоспарға сәйкес жүргізіледі, педагогикалық кеңестің отырысында қаралады және білім беру үйымының басшысымен бекітіледі. Педагогикалық кеңес жылына кемінде бес рет жиналады.

15. Мемлекеттік мекеменің осы Жарғыда бекітілген өз қызметінің мәні мен максаттарына сай келмейтін қызметті жүзеге асыруға, сондай-ақ мәмілелерді жасауға құқығы жок.

16. Мемлекеттік мекеменің Қазақстан Республикасының заңдарында немесе құрылтай құжаттарында белгілі бір шек қойылған қызмет максаттарына қайши не оның басшысының жарғылық құзыретін бұза отырып жасаған мәмілесі: құрылтайшының, тиісті саланың уәкілетті органының, сондай-ақ оған қатысты осы Жарғыда көрсетілген мүлікке қатысты құқық субъектісінің, мемлекеттік мүлік жөніндегі уәкілетті органның функцияларын жүзеге асыратын органның талап қоюы бойынша жарамсыз деп танылуы мүмкін.

4 тарау. Мемлекеттік мекемені басқару

17. Мемлекеттік мекемені жалпы басқару «Қарағанды облысы білім баскармасының Бұқар жырау ауданы білім бөлімі» мемлекеттік мекемесімен жүзеге асырылады.

18. Қарағанды облысының әкімдігі мемлекеттік мекемені қайта ұйымдастыру және тарату туралы шешім қабылдайды.

«Қарағанды облысының экономика басқармасы» мемлекеттік мекемесі Қазақстан Республикасының заннамасында белгіленген тәртіппен келесі қызметтерді жүзеге асырады:

1) коммуналдық мемлекеттік мекемеге мүлікті бекітіп, береді;

2) мемлекеттік мекеменің жарғысын, оны енгізуі, өзгертуі және толықтыруды бекітеді.

«Қарағанды облысы білім баскармасының Бұқар жырау ауданы білім бөлімі» мемлекеттік мекемесі заннамамен белгіленген тәртіpte келесі функцияларды жүзеге асырады:

1) мемлекеттік мекеменің басшысы тағайындалады;

2) мемлекеттік мекеменің қаржыландыру жоспарын бекітеді;

3) мемлекеттік мекеме мүлкінің сақталуына бақылауды жүзеге асырады;

4) мемлекеттік мекеменің басқару органдарының құрылымын, калыптастыру тәртібін және өкілеттіктерінің мерзімін, мемлекеттік мекеменің шешімдер кабылдау тәртібін анықтайды;

5) мемлекеттік мекеме директорының құқықтарын, міндеттерін және жауапкершілігін, оны атқаратын қызметінен босатудың негіздерін белгілейді;

6) Қазақстан Республикасының заннамасына сәйкес мемлекеттік мекеменің штат санын, тарифтеу тізімдерін және өзге де қаржы-шаруашылық күжаттамасын келіседі;

7) мемлекеттік мүлік жөніндегі уәкілетті органға мемлекеттік мекемеге берілген немесе өзінің шаруашылық қызметінің нәтижесінде сатып алған мүлікті алып қоюға немесе қайта бөлуге жазбаша келісім береді;

8) мемлекеттік мекеменің құрылтайшысына мемлекеттік мекемені қайта ұйымдастыру және тарату туралы ұсыныстар енгізеді;

9) өзіне осы жарғымен және Қазақстан Республикасының өзге де заннамасымен жүктелген өзге де өкілеттіктерді жүзеге асырады.

19. Мемлекеттік мекеменің директоры «Қарағанды облысы білім баскармасының Бұқар жырау ауданының білім бөлімі» мемлекеттік мекеме басшысымен қызметке тағайындалады және қызметтен босатылады және білім беру саласындағы уәкілетті орган бекіткен тағайындау қагидаларына сәйкес жүзеге асырылады.

20. Мемлекеттік мекеменің директоры мемлекеттік мекеменің жұмысын ұйымдастырады және оған басшылық жасайды, «Қарағанды облысы білім баскармасының Бұқар жырау ауданының білім бөлімі» мемлекеттік мекемесіне жүктелген міндеттердің орындалуына және оның функцияларын жүзеге асыруға дербес жауапты болады.

21. Мемлекеттік мекеменің директоры дара басшылық кагидаттарында әрекет етеді және мемлекеттік мекеме қызметінің маселелерін Қазакстан Республикасының заңнамасымен және осы Жарғымен айқындалатын өз құзыретіне сайкес дербес шешеді.

22. Мемлекеттік мекеме директорының мемлекеттік мекеменің жарғылық емес қызметті жүзеге асыруына бағытталған іс-әрекеттері Енбек міндеттерін бұзу болып табылады және тәртіптік және материалдық жауаптылық шараларын қолдануға әкеп соғады.

23. Мемлекеттік мекеменің директоры Қазакстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен:

1) мемлекеттік мекеме атынан сенімхатсыз әрекет етеді;

2) мемлекеттік органдарда, өзге де үйымдарда мемлекеттік мекеменің мүдделерін білдіреді;

3) шарттар жасасады;

4) сенімхаттар береді;

5) мемлекеттік мекеменің іссапарлар, тағылымдамалар, қызметкерлерді казақстандық және шетелдік оку орталықтарында оқыту және қызметкерлердің біліктілігін арттырудын өзге де түрлері жөніндегі жоспарларын бекітеді;

6) барлық қызметкерлер үшін міндетті бұйрықтар шығарады және нұсқаулар береді;

7) Қазакстан Республикасының заңнамасына сәйкес мемлекеттік мекеменің қызметкерлерін жұмыска қабылдайды және жұмыстан босатады;

8) Қазакстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен мемлекеттік мекеме қызметкерлеріне көтермелей шараларын қолданады және тәртіптік жаза қолданады;

9) өзінің орынбасарлары мен мемлекеттік мекеменің өзге де басшы қызметкерлерінің міндеттері мен өкілеттік аясын айқынрайды;

10) сыйбайлас жемкорлыққа қарсы заңнаманы сактау бойынша жұмысты үйымдастырады, оның ішінде білім беру үйымында сыйбайлас жемкорлықтың профилактикасы және алдын алу бойынша шаралар қабылдайды;

11) Қазакстан Республикасының заңнамасымен, осы Жарғымен және «Қараганды облысы білім басқармасының Бұкар жырау ауданының білім белімі» мемлекеттік мекемесімен өзіне жүктелген өзге де міндеттерді жүзеге асырады.

5 тарау. Мемлекеттік мекеменің мүлкін құру тәргібі

24. Мемлекеттік мекеме мүлкінің құнын оның тенгерімінде көрсетілетін заңды тұлғаның активтері құрайды. Мемлекеттік мекеменің мүлкі мыналардың есебінен қалыптастырылады:

1) құрылтайшы (меншік иесі) берген мүлік;

2) өз қызметі нәтижесінде сатып алынған мүлік (акшалай кірістерді коса алганда);

3) Қазақстан Республикасының заңнамасында тыйым салынбаған өзге де көздер есебінен қалыптастырылады.

25. Мемлекеттік мекеме озіне бекітіліп берілген мұлікті және озіне смета бойынша болінген қаражат есебінен сатып алынған мұлікті өз бетімен иеліктен шыгаруға немесе оған өзге де тәсілмен билік етуге құқылы емес.

26. Мемлекеттік мекеменің қызметі Караганды облысының бюджетінен қаржыландырылады.

27. Мемлекеттік мекеме Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес бухгалтерлік есеп жүргізеді және есептілік ұсынады.

Бухгалтерлік есепті және мемлекеттік мекеме үшін есептілікті ұсынуды барлық тұындайтын функциялары бар мемлекеттік мекеменің басқару органы жүзеге асыра алады.

28. Мемлекеттік мекеменің қаржы-шаруашылық қызметін тексеру және тексеру Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен жүзеге асырылады.

6 тарау. Мемлекеттік мекемедегі жұмыс тәртібі

29. Мемлекеттік мекеменің жұмыс тәртібі ішкі Енбек тәртібі кагидаларымен белгіленеді және Қазақстан Республикасы Енбек заңнамасының нормаларына кайшы келмеуге туіс.

7 тарау. Құрылтай құжаттарына озгерістер мен толықтырулар енгізу тәртібі

30. Мемлекеттік мекеменің құрылтай құжаттарына озгерістер мен толықтырулар енгізу колданылып жүрген заңдарда белгіленген өкілдіктерге сәйкес осы шешімді қабылдаган құрылтайшының немесе органның шешімі бойынша жүргізіледі. Құрылтай құжаттарына озгерістер мен толықтырулар енгізу «Занды тұлғаларды мемлекеттік тіркеу және филиалдар мен өкілдіктерді есептік тіркеу туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес аумактық әділет органдарында мемлекеттік тіркеу рәсімінен отеді.

8 тарау. Мемлекеттік мекеменің қайта ұйымдастыру және тарату шарттары

31. Коммуналдық мемлекеттік мекеменің қайта ұйымдастыру Караганды облысы әкімдігінің шешімі бойынша жүргізіледі.

32. Мемлекеттік мекеме заң актілерінде көзделген басқа да негіздер бойынша таратылады.

33. Мемлекеттік мекеменің қайта ұйымдастыруды және таратуды «Қараганды облысының білім басқармасы» мемлекеттік мекемесімен келісім бойынша Қараганды облысының әкімдігі жүзеге асырады.

34. Таратылған мемлекеттік мекеменің кредиторлардың талантарын канагаттандырганнан кейін қалған мұлкін «Қараганды облысының экономика басқармасы» мемлекеттік мекемесі қайта бөледі.

35. Таратылған мемлекеттік мекеменің акшасы, осы заңды тұлғанын мүлкін откізу нәтижесінде алынған қаражатты коса алғанда, кредиторлардың талаптары қанағаттандырылғаннан кейін қалған акша тиісті бюджеттің кірісіне есептеледі.

9 тарау. Мемлекеттік мекеменің филиалдары мен өкілдіктері туралы мәліметтер

36. Мемлекеттік мекеменің филиалдары мен өкілдіктері жок.

Директоры

(коло)

А.С.Токиев

34. Имущество ликвидированного государственного учреждения, оставшееся после удовлетворения требований кредиторов, перераспределяется государственным учреждением «Управление экономики Карагандинской области».

35. Деньги ликвидированного государственного учреждения, включая средства, полученные в результате реализации имущества этого юридического лица, оставшиеся после удовлетворения требований кредиторов, зачисляются в доход соответствующего бюджета.

Глава 9. Сведения о филиалах и представительствах государственного учреждения

36. Государственное учреждение не имеет филиалов и представительств.

Директор

(подпись)

А.С.Токиев

Немірленген, тілдеген

21 (көмбей) 81 парап.

«Қарғанды облысы өділдік департаменті» № 31
НОМІРЛЕНГЕН ТІГІЛГЕН
Барлығы -31-
нр 21 ж «20» 01